

„PARTNERSTVÍ PRO UDRŽITELNOU SPOTŘEBU A VÝROBU“

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR

SOUHRNNÁ ZPRÁVA

UDRŽITELNÁ SPOTŘEBA A VÝROBA – PRAKTICKÉ UKÁZKY A ZKUŠENOSTI

(Seminář NSZM ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu a v souladu s Národní politikou podpory jakosti)

Dne 3. dubna 2007 se ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu a v souladu s Národní politikou podpory jakosti uskutečnil odborný seminář Národní sítě Zdravých měst ČR (NSZM) k tématu „Udržitelná spotřeba a výroba – praktické ukázky a zkušenosti“. Seminář otevřel sérii informačně-osvětových akcí, které k tomuto tématu budou v první polovině roku 2007 pořádány v souladu s aktuálně realizovaným projektem „Partnerství pro udržitelnou spotřebu a výrobu“, jehož nositelem je CENIA, česká informační agentura životního prostředí.

Seminář, určený zejména zástupcům veřejné správy, podnikatelského i neziskového sektoru, ale i dalším zájemcům o danou problematiku byl hojně navštíven. Téměř 50 účastníků z celé ČR si vyslechlo řadu zajímavých příspěvků zaměřených na problematiku finančně výhodné ekologie a konkrétních přístupů k jejímu uplatnění v praxi (investování do energeticky úsporných opatření; zelené nakupování; čistší produkce atp.)

Seminář zahájil a účastníky přivítal zástupce MPO,

Ing. Bohumil Beneš, který v rámci svého úvodního výstupu stručně shrnul základní historický rámec udržitelné spotřeby a výroby (dále jen USV) v celosvětovém, evropském i národním kontextu. Dále upozornil na zařazení tématu USV do právě aktualizované Strategie udržitelného rozvoje ČR, kde je mu věnována samostatná kapitola (gestor: MŽP; spolugestor: MPO). Ing. Beneš v neposlední řadě představil základní kroky, které jsou nedílnou součástí úspěšného uplatnění USV v praxi (např. právní a institucionální zajištění, vzdělávání a osvěta, dematerializace ekonomiky, inovace a technologie atp.) Součástí prezentace byly také konkrétní informace o objemu finanční podpory ze strany MPO pro projekty např. pro podporu recyklace u malých a středních podniků. „V roce 2004 se jednalo například o téměř 50 milionů Kč“, upřesnil Ing. Beneš.

V následujícím vstupu navázal Ing. Petr Švec, ředitel Národní sítě Zdravých měst ČR (NSZM), stručným představením asociace, která seminář k tématu USV uspořádala. Vyzdvihl zejména roli NSZM jako platformy aktivních měst, obcí a regionů, které mohou přispět k uplatnění USV v praxi – v prostředí komunit. Pro šíření informací k USV a sdílení dobré praxe v této oblasti zajišťuje NSZM, jak průběžnou medializaci a distribuci informací, tak zejména správu a plnění Databáze DobráPraxe, jejíž součástí jsou i ukázkové postupy v oblasti čistší produkce atp. (viz www.dobrapraxe.cz). „NSZM chce převést slova a prohlášení obsažená v národních i mezinárodních dokumentech a koncepcích do místních akcí, které budou mít konkrétní dopad na postup v dané oblasti a jejichž úspěšnost bude snadno vyhodnotitelná pomocí stanovených indikátorů“, dodal v závěru své prezentace Ing. Švec.

Databáze
DOBŘÁ PRAXE

Seminář pokračoval společnou prezentací zástupců CENIA: Ing. Jiřího Vavříčka a Ing. Zuzany Kozielové, kteří blíže představili nejen téma USV, ale i základní parametry samotného projektu Partnerství pro udržitelnou spotřebu a výrobu (dále jen Projekt), financovaného ze zdrojů Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu ČR prostřednictvím Ministerstva životního prostředí, jehož hlavním mottem je „finančně výhodná ekologie“.

Ing. Vavříček ve své prezentaci představil základní přístup k řešení problematiky USV, kterým je zejména realizace konkrétních projektů na místní/regionální úrovni. V praxi se nejčastěji aplikují následující dva přístupy k USV: 1. náhrada (surovin a materiálů nebezpečných pro životní prostředí a zdraví) a 2. dematerializace (snaha o maximálně efektivní procesy). Součástí prezentace byl také souhrn základních přínosů/efektů USV pro jednotlivé subjekty (viz obrázek).

Subjekty	Přínosy pro jednotlivé subjekty se doplňují:
Veřejná správa, regiony, města a obce	Partnerství veřejného a soukromého sektoru na místní úrovni Snižování provozních a investičních nákladů
Podniky	Nové inovativní produkty a služby – nové trhy Zlepšení postavení na trhu vůči spotřebitelům a konkurenci, Zvyšování hodnoty organizace
Vysoké školy	Rozvoj lidských zdrojů, Podpora VaV
NNO, občané	Přístup k informacím, Kvalitní životní prostředí

„Finančně výhodná ekologie“ – Partnerství pro USV.

V návazné prezentaci Ing. Kozielové byly představeny základní informace o Projektu. Účastníci byli informováni o cílech Projektu, mezi něž patří vzdělávání, budování místního partnerství, osvěta a sdílení dobré praxe a realizace pilotních projektů USV. Blížší informace jsou dostupné na www stránkách Projektu (viz www.cenia.cz/usv). Aktivita Projektu jsou koordinovány regionálními informačními centry USV v Benešově, Chomutově, Kladně, Havlíčkově Brodě a Olomouci.

Dopolední blok ukončil svou prezentací Ing. Vladimír Dobeš ze společnosti ENVIROS, s. r. o., který se ve svém výkladu soustředil na představení konkrétních nástrojů USV, jež jsou v rámci Projektu propagovány a realizovány, a to především v prostředí malých a středních podniků a ve veřejném sektoru. Přístup k USV, její efekty a typy využitelných nástrojů byly

představeny za pomoci schematického modelu „pyramidy řízení“, který je rámcově shodný pro všechny typy organizací (podnik, úřad, ...) – viz obrázek. Pilotní aktivity Projektu jsou orientovány především na tzv. vstupní hodnocení možností inovací USV, jehož cílem je identifikovat konkrétní projekty, které mohou přinést ekonomické, environmentální i sociální přínosy zároveň. Mezi kroky vstupního hodnocení, které je v rámci Projektu realizováno ve skupině pilotních organizací, patří:

- 1) Určení oblastí klíčových změn
- 2) Výběr nástrojů
- 3) Analýza nástrojů
- 4) Návrh projektu
- 5) Hodnocení projektu
- 6) Návrh způsobu financování

Součástí vstupního hodnocení je také stanovení potenciálů úspor a poskytnutí garancí jejich dosažení, což umožňuje následné splácení realizovaných opatření až z prokázaných úspor.

Odpolední blok krátce uvedla Ing. Rut Bízková, náměstkyně ministra životního prostředí, která podpořila aktivitu projektu Partnerství pro USV a informovala o finanční podpoře, která je pro dobrovolné nástroje v této oblasti aktuálně připravena zejména z Evropských zdrojů.

Následující prezentace odpoledního bloku semináře byly zaměřeny na představení konkrétních příkladů a přístupů k tématu USV. Zahájila je Mgr. Kamila Kanichová ze Sítě ekologických poraden - STEP, která představila konkrétní aktivity spojené s ekologizací provozu úřadu, podniku či jiného typu organizace. Mezi ně patří například separace odpadů, opatření pro úspory energií, využívání recyklovaných pomůcek, zadávání „zelených veřejných zakázek“ atd. V rámci prezentace byly zmíněny jak přínosy plynoucí z těchto aktivit, tak jejich i případné překážky.

Prezentace Ing. Jiřího Treznera z odboru životního prostředí města Vsetína nastínila účastníkům semináře, jak lze vůči udržitelnému rozvoji a celkové kvalitě života systémově postupovat na úrovni města. Součástí

Udržitelná spotřeba a výroba - praktické ukázky a zkušenosti

Souhrnná zpráva ze semináře, Praha 3.4.2007

tohoto systémového přístupu jsou v případě Zdravého města Vsetína zejména postup dle mezinárodního programu místní Agenda 21, uplatňování metod kvality veřejné správy (CAF, BSC atp.), sledování a vyhodnocování realizovaného postupu za pomoci stanovených indikátorů a realizace konkrétních projektů v oblasti udržitelné energetiky, dopravy atp. Základem tohoto postupu je dlouhodobě a aktivně budované místní partnerství zástupců veřejné správy, neziskového a podnikatelského sektoru, odborných organizací a institucí a v neposlední řadě i široké veřejnosti.

Problematiku environmentálního manažerského účetnictví shrnul v následujícím výstupu opět Ing. Vavřínek. „Podniky a organizace často nevyužívají ekonomicky efektivní potenciál prevence vzniku odpadu a znečištění. Pod tlakem legislativy investují do „málo efektivních“ nápravných opatření, která jsou často zbytečně předimenzována, zbytečně si tak zvyšují výrobní náklady“, uvedl Ing. Vavřínek. Jako příčiny těchto zaběhnutých modelů označil 1. stávající přístup lidí a přirozenou neochotu ke změně a 2. omezené lidské zdroje pro řešení stanovených priorit dané organizace. Právě tyto důvody vedly k mezinárodní podpoře šíření environmentálního manažerského účetnictví (EMA), mezi jehož přínosy patří např. efektivnější využívání surovin, materiálů a energií; zlepšení řízení na úrovni procesů, výrobků i služeb; identifikace environmentálních aspektů ovlivňujících podnikání a investice a další. „Nástroj EMA lze doporučit zejména podnikům, které se potýkají s velkými materiálovými a energetickými toky. Potenciál úspor neinvestičních opatření vyplývajících ze zavedení EMA je podle studie odhadován na 1-3% z obrátu“, uvedl v závěru Ing. Vavřínek.

Závěrečná prezentace patřila Ing. Vladimíře Henelové z ENVIROS, s.r.o. a tématu investic do energetických úspor se zárukou. Prezentovaná metoda EPC – energetické služby se zaručeným výsledkem, je založena na využití úspory na splácení investice do realizace úsporných opatření. Účastníci se v průběhu prezentace seznámili se standardním postupem zpracování projektu EPC i s případnými překážkami, které mohou v průběhu realizace nastat.

Součástí obou bloků semináře (dopoledního i odpoledního) byla diskuse věnovaná tématům a dotazům jednotlivých účastníků. Účastníci semináře měli také možnost se k průběhu a obsahu akce vyjádřit prostřednictvím stručných hodnotících dotazníků.

Na seminář navází regionální informačně-osvětové akce k tématu USV:

- květen 07 - Olomouc, Havlíčkův Brod
- červen 07 - Karlovy Vary

Podrobnější informace k semináři vč. jednotlivých prezentací, fotodokumentace a souhrnné zprávy naleznete na:

www.nszm.cz/mpo

Bližší informace k projektu Partnerství pro udržitelnou spotřebu a výrobu naleznete na:

www.cenia.cz/usv

Projekt „Partnerství pro udržitelnou spotřebu a výrobu“ je jedním z doposud největších projektů zaměřených na změnu chování jak na straně spotřebitelů, tak i výrobců. Pracovníci v soukromém i veřejném sektoru se zde dozvědí, jaké jsou praktické podoby udržitelné spotřeby a výroby a jak ji mohou sami aktivně ovlivňovat s cílem dosáhnout tzv. dvojího zisku. Významnou součástí projektu je vytvoření pěti nových informačních center v kraji Karlovarském, Ústeckém, Středočeském, Olomouckém a Vysočina a odborné proškolení jejich pracovníků, a dále také zpracování pilotních projektů k USV ve vybraných podnicích a municipalitách, a sběr a prezentace příkladů dobré praxe k tomuto tématu.

- Koordinátor projektu: CENIA, česká informační agentura životního prostředí
- Partneři projektu: SITA CZ a.s. (www.sita.cz), Enviros, s.r.o. (www.enviros.cz), Národní síť Zdravých měst ČR (www.nszm.cz), Středočeský vysokoškolský institut, s.r.o. (www.svikladno.cz)

Kontakt pro další informace: CENIA, česká informační agentura životního prostředí, Kodaňská 10, 100 10 Praha 10
T: +420 267 225 347, W: www.cenia.cz/usv, E: usv@cenia.cz

